

Predmet: Zagreb

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 6/21

Krivično delo: ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz čl. 144, st. 1 KZ SRJ

Optuženi: Branko Tunić

Glavni pretres: 18.11.2022.

Svedokinja/oštećena Jelena Karanović

Svedokinja/oštećena Jelena Karanović, sestra ubijenog Marka Utržana, navela je da je njen brat u martu 1991. godine otišao na redovno odsluženje vojnog roka u JNA, da je bio u Ljubljani, te da je krajem avgusta prekomandovan u Zagreb u kasarnu Rakitje. Pre nego što je zarobljen pisao je kući, a nakon zarobljavanja javio se samo jednom telefonom, tetki u Sarajevo, da kaže da je dobro. Poznato joj je da je njen brat Marko ubijen 30. septembra 1991. godine jer je taj datum naveden u umrljici koja je izdata u Zagrebu, a koju su dobili kada je dopremljeno njegovo telo. Od Markovih drugova, koji su takođe bili sa njim u zarobljeništvu, čula je da su bili mučeni. Toplica Mikić je ispričao da su bili zatvoreni u nekom podrumu, da su ih stražari mučili, pretili im oružjem i prislanjali pištolje na glavu. Najgori od svih stražara bio je neki Albanac koji je imao ratno ime Branko. On je Marka tukao po tabanima i podlakticama. Taj Branko je ubio Marka iz pištolja – jedan od vojnika, neki dečko iz Makedonije, ispričao im je da je čuo pucanj.

Vojnik Goran Trifunović, koji je takođe bio zarobljen, nakon što je razmenjen, doneo je Markove stvari kući kod njihovih roditelja. On im je pričao da su ih tokom zatočeništva mučili tako što su ih izvodili iz prostorije gde su bili smešteni i odvodili u drugu prostoriju gde su ih vezivali, tukli i pretili im oružjem. Jednom prilikom izveli su Marka i on se više nije vratio. Kada su pitali stražare gde je, rekli su im da je otišao kući, ali to im je bilo sumnjivo jer su u sobi ostale njegove stvari, koje je, kada su pošli na razmenu, poneo sa sobom. Markovi drugovi su pričali porodici da ih malo ko od stražara nije mučio. Na dan Markove sahrane zvao nas je telefonom neki dečko iz Makedonije i tražio je Marka, pa mu je mama rekla da je ubijen. Kazao je da mu je mnogo žao, da je bio u Rakitju, da je tad čuo pucanj i kako neko viče: „Marko, Marko!“ Porodica je načula da se povodom Markovog ubistva u Republici Hrvatskoj vodi neki postupak, ali njih niko od nadležnih iz Republike Hrvatske nije kontaktirao.

Svedokinja/oštećena Vera Utržan

Svedokinja/oštećena Vera Utržan, majka ubijenog Marka Utržana, navela je da je njen sin Marko imao 20 godina kada je 1991. godine bio na redovnom odsluženju vojnog roka u JNA i da se nalazio u Hrvatskoj. Ona je bila u Kikindi, na radnom mestu, kada su došli njen suprug Radovan i neki vojnik da joj jave da je Marko poginuo. Vojska je dopremila njegovo telo i on je sahranjen 5. oktobra 1991. godine. Nekoliko dana nakon sahrane otišla je sa suprugom u Žagubicu, kod jednog Markovog druga koji je zajedno sa njim bio zarobljen, i on im je ispričao da su ih u septembru 1991, nakon što su prethodno položili oružje i predali se, zarobili i odveli ih u Rakitje. Tu su izdvojili Hrvate, Slovence, Muslimane i Makedonce i pustili ih, a Srbe i Crnogorce su držali zatvorene, tukli ih, mučili i zlostavljali. Goran Trifunović je doneo Markove stvari kod njih kući.

Razgovarali su sa više Markovih drugova koji su bili zajedno sa njim zarobljeni, ali im niko nije rekao da je bio očevidac Markovog ubistva. Objasnili su im da je ovo iz razloga jer su pojedinačno vođeni u drugu prostoriju gde su mučeni. Mučili su ih stražari, koji su ih terali da izuvaju patike kako bi ih udarali po tabanima. Svi Markovi drugovi su rekli da ga je ubio stražar, neki Albanac kog su zvali Branko. Nakon ekshumacije i obdukcije koja je obavljena u Beogradu saznali su da je Marko ubijen tako što mu je pucano u glavu.

Marko nikada nije ispoljavao svoju nacionalnu pripadnost, uvek se izjašnjavao kao Jugosloven jer mu je otac dete iz nacionalno mešovitog braka. Poznato joj je da je u Republici Hrvatskoj vođen neki sudski postupak u vezi sa Markovim ubistvom, ali porodicu niko nikada povodom toga nije kontaktirao.

Sledeći glavni pretres zakazan je za 9. decembar 2022. godine, sa početkom u 11:00 časova.

Zapažanje monitora

Svedočenje Vere Utržan bilo je veoma potresno – plakala je dok je svedočila o saznanjima vezanim za pogibiju svog sina.

Fond za humanitarno pravo